

K-ZP.251.160.2023

Chełm, 22 listopada 2023 r.

Wszyscy Wykonawcy

*Dotyczy: zamówienia publicznego prowadzone jest w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Pzp, pn.: **Ubezpieczenie floty samolotów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie wraz z ubezpieczeniem OC działalności lotniczej i ubezpieczeniem OC instruktorów lotnictwa.***

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie informuje, że do przedmiotowego zamówienia wpłynęły następujące pytania:

I Ubezpieczenie statków powietrznych będących w posiadaniu Zamawiającego

Pytanie 1

Wnioskujemy o dodanie do zakresu dodatkowych klauzul zgodnie z poniższą treścią:
Klauzula wyłączenia chorób zakaźnych

1. Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień niniejszej umowy ubezpieczenia, Strony postanawiają, że zakresem umowy ubezpieczenia nie są objęte szkody bezpośrednio lub pośrednio spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych, przy czym niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód rzeczowych w ubezpieczonym mieniu, które są następstwem innych zdarzeń objętych zakresem umowy ubezpieczenia.

2. W rozumieniu niniejszej klauzuli choroba zakaźna oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:

1) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz

2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, przenoszenie płynów ustrojowych, przenoszenie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz

3) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.

Klauzula wyłączająca ryzyka cybernetyczne – marine (LMA5403)

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej, niniejsze ubezpieczenie w żadnym wypadku nie obejmuje strat, szkód, odpowiedzialności ani wydatków bezpośrednio lub pośrednio spowodowanych przez, lub do których powstania przyczyniło się, lub które wynikają z użycia lub eksploatacji, jako sposobu wyrządzenia szkody, jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego, programu komputerowego, złośliwego kodu, wirusa komputerowego, procesu komputerowego lub jakiegokolwiek innego systemu elektronicznego.

2. Z zastrzeżeniem warunków, ograniczeń i wyłączeń zawartych w polisie, do której dołączona jest niniejsza klauzula, odszkodowanie możliwe do odzyskania w inny sposób nie może być naruszone przez użycie lub działanie jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego, programu komputerowego, procesu komputerowego lub jakiegokolwiek innego systemu elektronicznego, jeżeli takie użycie lub działanie nie stanowi sposobu wyrządzenia szkody.

3. W przypadku gdy niniejsza klauzula stanowi załącznik do polis obejmujących ryzyko wojny, wojny domowej, rewolucji, rebelii, powstania lub wynikających z nich zamieszek społecznych lub jakichkolwiek wrogich działań ze strony lub przeciwko państwu prowadzącemu wojnę lub ryzyko terroryzmu albo działania jakiegokolwiek osoby z pobudek politycznych, ust. 1 nie ma na celu wyłączenia strat (które w braku niniejszej klauzuli byłyby objęte ubezpieczeniem) wynikających z użycia jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego lub programu komputerowego, lub jakiegokolwiek innego elektronicznego systemu układu startowego lub naprowadzającego lub mechanizmu odpalającego jakąkolwiek broń lub pocisk.

Klauzula sankcji

Niezależnie od treści jakichkolwiek innych postanowień niniejszej Polisy lub jakichkolwiek klauzul rozszerzających jej postanowienia, przyjmuje się do wiadomości i uzgadnia co następuje: Niniejsza Polisa nie obejmuje jakiejkolwiek odpowiedzialności, która mogłaby powodować naruszenie jakichkolwiek sankcji, zakazów lub restrykcji nałożonych przez ONZ lub jakichkolwiek sankcji ekonomicznych, regulacji lub przepisów prawa UE, Wielkiej Brytanii lub Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Klauzula Sankcji i Embarga

Niezależnie od jakichkolwiek innych postanowień zawartych w Polisie zastosowanie mają następujące zasady:

1. Jeżeli, z racji jakiegokolwiek ustawy i/lub rozporządzenia, którym podlega działalność Ubezpieczyciela obowiązujących w momencie zawarcia niniejszej Polisy lub wchodzących w życie w trakcie jej obowiązywania fakt udzielania ochrony ubezpieczonemu stałby się lub mógłby się stać nielegalny gdyż naruszałby ustanowione embargo lub sankcje, to Ubezpieczyciel nie zapewni ochrony, nie przyjmie jakiegokolwiek odpowiedzialności ani nie podejmie prawnej obrony ubezpieczonego lub dokona płatności kosztów takiej obrony ani nie zrealizuje jakiegokolwiek innej formy zabezpieczenia w imieniu Ubezpieczonego, w takim zakresie który mógłby stanowić naruszenie tej ustawy lub rozporządzenia.

2. W sytuacji, gdy dla Ubezpieczyciela udzielanie ochrony ubezpieczeniowej jest zgodne z prawem, ale płatność z tytułu odszkodowania lub innych zobowiązań i wierzytelności może naruszać embargo lub nałożone sankcje, to Ubezpieczyciel podejmie wszelkie rozsądne środki, by uzyskać niezbędne pozwolenia na wypłatę.

3. W przypadku gdy jakiegokolwiek przepisy prawa lub regulacje które ograniczają zdolność Ubezpieczyciela do udzielania ochrony jak to opisano w punkcie 1 powyżej wejdą w życie w okresie ważności Polisy, to zarówno Ubezpieczony jak i Ubezpieczyciel ma prawo do anulowania swojego zaangażowania w Polisie, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie do tej Polisy jednak z zastrzeżeniem że w odniesieniu do odstąpienia od umowy przez Ubezpieczyciela wymagany jest co najmniej 30-to dniowy termin pisemnego wypowiedzenia. W przypadku odstąpienia przez którąkolwiek ze stron tj. Ubezpieczonego lub Ubezpieczyciela, Ubezpieczyciel zachowuje część składki rozliczoną proporcjonalnie za okres ważności Polisy. Jednakże w przypadku gdy wysokość roszczeń powstałych do dnia zakończenia polisy przekroczy wysokość naliczonej proporcjonalnie składki to przy braku bardziej szczegółowych przepisów w odniesieniu do zasad zwrotu składki zawartych w polisie jakikolwiek jej zwrot będzie przedmiotem wzajemnego porozumienia. Zawiadomienie o unieważnieniu Polisy przez Ubezpieczyciela będzie skuteczne pomimo, że Ubezpieczyciel nie dokonał fizycznie zwrotu składki i nie rozpoczął procedury jej zwrotu.

Klauzula wyłączająca ryzyka i szkody związane z wojną na Ukrainie (Russia - Ukraine Exclusion Clause)

Niniejsza umowa ubezpieczenia nie obejmuje jakiegokolwiek bezpośredniej lub pośredniej ochrony

ubezpieczeniowej w odniesieniu do jakiegokolwiek rosyjskiego i/lub białoruskiego ryzyka, osoby, organizacji lub podmiotu oraz jakiegokolwiek ochrony dotyczącej statków powietrznych, części zamiennych oraz silników wydzierżawionych bezpośrednio lub pośrednio rosyjskim lub białoruskim podmiotom lub podmiotom (lub ich podmiotom stowarzyszonym) używających ich w Rosji lub na Białorusi. Wyłączenie z ochrony ubezpieczeniowej dotyczy również wszelkich strat, szkód, odpowiedzialności, kosztów lub wydatków spowodowanych lub wynikających z lub w związku z obecnym konfliktem rosyjsko-ukraińskim i/lub jakimkolwiek rozszerzeniem takiego konfliktu, w tym między innymi stratami na Ukrainie, w Rosji, na Krymie, obwodów donieckiego i ługańskiego i/lub innych terytoriów okupowanych oraz Białorusi.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na modyfikację pkt. I i dodanie do zakresu klauzul w treści jak wyżej.

Pytanie 2

Wnosimy o modyfikację zapisów SWZ poprzez zmianę zapisu w pkt 2.8

Zakres terytorialny obejmuje teren Europy z wyłączeniem Rosji, Białorusi, Ukrainy oraz państw i obszarów objętych sankcjami lub w których aktualnie toczy się konflikt zbrojny.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na modyfikację pkt. 2.8 i dodanie do zakresu klauzul w treści jak wyżej.

Pytanie 3

Wnosimy o modyfikację zapisów SWZ poprzez zmianę zapisu w pkt 2.9 ppkt f na poniższy

Klauzula okoliczności szkody

Użytkownik statku powietrznego zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących w kraju i za granicą przepisów w zakresie eksploatacji i ruchu statków powietrznych. Jeżeli użytkownik statku powietrznego nie dopełnił powyższego obowiązku, Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub części wyłącznie wówczas, jeżeli niedopełnienie obowiązku było wynikiem umyślnego działania użytkownika lub rażącego niedbalstwa i miało wpływ na okoliczności powstania szkody lub jej rozmiaru.

Odpowiedź:

Zamawiający modyfikuje treść pkt. 2.9 ppkt f na następującą:

Klauzula okoliczności szkody

Użytkownik statku powietrznego zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących w kraju i za granicą przepisów w zakresie eksploatacji i ruchu statków powietrznych. Jeżeli użytkownik statku powietrznego nie dopełnił powyższego obowiązku, Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania w całości

lub części wyłącznie wówczas, jeżeli niedopełnienie obowiązku było wynikiem umyślnego działania użytkownika lub rażącego niedbalstwa i miało wpływ na okoliczności powstania szkody lub jej rozmiaru. Obowiązek udowodnienia umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa spoczywa na Ubezpieczycielu.

Pytanie 4

Wnosimy o modyfikację zapisów SWZ poprzez wykreślenie zapisu w pkt 2.9 ppkt e

Odpowiedź:

Zamawiający nie wyraża zgody na modyfikację zapisów SWZ poprzez wykreślenie zapisu w pkt 2.9 ppkt e. Zamawiający proponuje modyfikację zapisów SWZ w pkt 2.9 ppkt e na następującą: "Ustala się z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczeń lotniczych, że niedoubezpieczenie nie będzie miało zastosowania, jeżeli wartość statku powietrznego zadeklarowana przez Ubezpieczającego do ubezpieczenia będzie mniejsza od wartości tego statku powietrznego o nie więcej niż 20% jego wartości rzeczywistej w dniu zawarcia umowy ubezpieczeń lotniczych"

Pytanie 5

Prosimy o potwierdzenie, iż ustanowienie klauzuli kosztów dodatkowych do wysokości 10% powoduje, iż automatycznie nie mają zastosowania zapisy OWUL w kwestii kosztów z limitem 10% (limity te nie sumują się)

Odpowiedź:

Zamawiający potwierdza, iż ustanowienie klauzuli kosztów dodatkowych do wysokości 10% powoduje, iż automatycznie nie mają zastosowania OWUL danego Ubezpieczyciela w kwestii kosztów z limitem 10% (limity te nie sumują się) z zastrzeżeniem, że ustanowienie klauzuli kosztów dodatkowych ma zastosowanie tylko wtedy, gdy w stosunku do OWUL danego Ubezpieczyciela nie zawęży ochrony ubezpieczeniowej.

Pytanie 6

Wnosimy o modyfikację zapisów SWZ poprzez zmianę zapisu w pkt 2.6 i ustanowienie franszyzy redukcyjnej dla stałopłatów w wysokości 5 % wartości szkody minimum 5 000 zł w każdej szkodzie częściowej i całkowitej. Zapis po zmianie winien brzmieć: „*Franszyza redukcyjna – stałopłaty (pozycje 1-12 dodatku nr 1 do OPZ) - w ubezpieczeniu aerocasco 5 % wartości szkody minimum 5 000 zł w każdej*

szkodzie częściowej i całkowitej. Dla części zamiennych (nie zabudowanych na statku powietrznym w momencie szkody) franszyza redukcyjna wynosi 1.000 zł."

Odpowiedź:

Zamawiający nie wyraża zgody na modyfikację zapisu w pkt. 2.6

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności lotniczej

Pytanie 7

1. Prosimy o informacje dotyczące prowadzonych szkoleń

- a) Rodzaj prowadzonych szkoleń:
- b) Liczba instruktorów:
- c) Doświadczenie instruktorów:
- d) Planowana liczba kursantów:
- e) Planowana liczba kursów:

Odpowiedź:

Zamawiający udziela informacji dot. II. 1. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności lotniczej:

- a) Rodzaj prowadzonych szkoleń:
  - Szkolenie do uzyskania licencji pilota samolotowego:
    - PPL(A)
    - CPL(A)
    - ATPL(A) „frozen"
    - IR(A)
    - FI(A)
    - CRI/ME
    - MEP(L)
    - VFR NOC
  - Szkolenie do uzyskania licencji pilota śmigłowcowego:
    - PPL(H)
    - CPL(H)
  - Szkolenie do uzyskania licencji mechanika obsługi technicznej
    - B1.2
    - B1.1

– Szkolenie do uzyskania licencji dyspozytora lotniczego FDL

b) Liczba instruktorów: 19

c) Doświadczenie instruktorów: PPL(A), CPL(H), CPL(A), FCL

d) Planowana liczba kursantów:

Cykl kształcenia samolotowego – 200 osób

Cykl kształcenia śmigłowcowego – 12 osób

Cykl kształcenia mechaników – 75 osób

Cykl kształcenia dyspozytorów 30 osób

e) Planowana liczba kursów:

– PPL(A)

– CPL(A)

– ATPL(A) „frozen”

– IR(A)

– FI(A)

– CRI/ME

– MEP(L)

– VFR NOC

– PPL(H)

– CPL(H)

– B1.2

– B1.1

Pytanie 8

Wnosimy o wprowadzenie klauzuli AVN 38B w treści jak niżej w zamian za klauzulę AVN 71

Klauzula wyłączająca ryzyko nuklearne (AVN 38B)

(1) Niniejsza umowa ubezpieczenia nie obejmuje:

(i) utraty lub zniszczenia albo uszkodzenia jakiegokolwiek mienia ani strat lub kosztów z nich wynikających ani jakichkolwiek szkód następczych

(ii) jakiegokolwiek odpowiedzialności prawnej niezależnie od jej charakteru bezpośrednio lub pośrednio spowodowanych działaniem albo powstałych w wyniku działania:

(a) radioaktywnych, toksycznych, wybuchowych lub innych niebezpiecznych właściwości jakiegokolwiek nuklearnego urządzenia wybuchowego albo jego elementu;

(b) właściwości radioaktywnych lub połączenia właściwości radioaktywnych z właściwościami toksycznymi, wybuchowymi lub innymi niebezpiecznymi właściwościami jakichkolwiek innych materiałów radioaktywnych w trakcie przewożenia ładunku, w tym ich przechowywania lub obsługiwanie;

(c) promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego, właściwości toksycznych, wybuchowych lub innych niebezpiecznych właściwości jakiegokolwiek innego źródła radioaktywnego o dowolnym charakterze.

(2) Przyjmuje się i uzgadnia, że materiały radioaktywne i inne radioaktywne źródła określone w paragrafie 1 (b) i (c) powyżej nie obejmują:

(i) uranu zubożonego i uranu naturalnego w jakiegokolwiek postaci;

(ii) radioizotopów, które osiągnęły końcowe stadium produkcji i są użyteczne do celów naukowych, medycznych, rolnych, handlowych, edukacyjnych lub przemysłowych.

(3) Niniejsza umowa ubezpieczenia nie obejmuje utraty, zniszczenia ani uszkodzenia jakiegokolwiek mienia ani jakiegokolwiek szkody następczej ani odpowiedzialności prawnej o jakimkolwiek charakterze, w odniesieniu do których:

(i) Ubezpieczony na podstawie niniejszej umowy ubezpieczenia jest również ubezpieczonym lub dodatkowym ubezpieczonym na mocy innej umowy ubezpieczenia, w tym jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności związanej z energią jądrową; lub

(ii) jakakolwiek osoba lub organizacja jest zobowiązana do zapewniania ochrony finansowej zgodnie z ustawodawstwem w jakimkolwiek państwie; lub

(iii) Ubezpieczony na mocy niniejszej umowy ubezpieczenia jest, lub - w braku niniejszej umowy ubezpieczenia - byłby uprawniony do odszkodowania od jakiegokolwiek rządu lub jego agencji.

(4) Utrata, zniszczenie, uszkodzenie, koszty lub odpowiedzialność prawna w odniesieniu do ryzyka nuklearnego nie wyłączone na podstawie paragrafu 2 są (z zastrzeżeniem wszystkich innych warunków, ograniczeń, gwarancji i wyłączeń niniejszej umowy ubezpieczenia) objęte ochroną, pod warunkiem że:

(i) w przypadku jakiegokolwiek roszczenia w odniesieniu do materiału radioaktywnego w trakcie przewożenia ładunku, w tym przechowywania lub obsługiwanie go wynikającego z jego przechowywania, taki przewóz pod każdym względem był zgodny z pełnymi „Instrukcjami Technicznymi dla Bezpiecznego Transportu Materiałów Niebezpiecznych Drogą Powietrzną” Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), o ile taki przewóz nie podlegał bardziej rygorystycznym przepisom – w takim przypadku musi on pod każdym względem być zgodny z takimi przepisami;

(ii) niniejsza umowa ubezpieczenia obejmuje wyłącznie zdarzenia mające miejsce w okresie jej obowiązywania, o ile Ubezpieczony wniesie przeciwko Ubezpieczycielowi roszczenie lub jakkolwiek powód wniesie przeciwko Ubezpieczonemu roszczenie wynikające z takiego zdarzenia w ciągu trzech lat od daty jego wystąpienia;

(iii) w przypadku jakiegokolwiek roszczenia z tytułu utraty, zniszczenia, uszkodzenia statku powietrznego lub utraty możliwości korzystania ze statku powietrznego, wywołanych przez skażenie promieniotwórcze lub do których skażenie to się przyczyniło, poziom takiego skażenia musi przekroczyć maksymalny dopuszczalny poziom określony według poniższej skali:

<u>Źródło promieniowania</u>	<u>Maksymalny dopuszczalny poziom niestętego radioaktywnego skażenia powierzchni (Uśrednienie na 300 cm²)</u>
<u>(Przepisy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy IAEA)</u>	
Źródło promieniowania beta, gamma i niskotoksycznego alfa	Nie więcej niż 4 bekerela/cm ² (10 ⁻⁴ mikrokiurów/cm ²)
Inne źródła	Nie więcej niż 0,4 bekerela/cm ² (10 ⁻⁵ mikrokiurów/cm ²)

(iv) ochrona wynikająca z niniejszej umowy ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Ubezpieczyciela w każdej chwili poprzez złożenie wypowiedzenia umowy z zachowaniem 7 dniowego terminu wypowiedzenia.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na wprowadzenie klauzuli AVN 38B w treści jak wyżej w zamian za klauzulę AVN 71.

Pytanie 9

Wnosimy o dodanie poniższych klauzul do katalogu klauzul obligatoryjnych

Klauzula o ograniczonym pokryciu ryzyk rozpoznania daty (AVN 2002A)

Zważywszy, że umowa ubezpieczenia, której część stanowi niniejsza Klauzula, obejmuje klauzulę wyłączającą ryzyka rozpoznania daty (klauzula ANV2000A), niniejszym uzgadnia się, że – z zastrzeżeniem wszelkich warunków i postanowień niniejszej Klauzuli - klauzula ANV2000A nie dotyczy kwot, do których zapłaty Ubezpieczony będzie prawnie zobowiązany i których (jeżeli wymaga tego umowa ubezpieczenia) zapłaty dokona, (w tym kosztów zasądzonych od Ubezpieczonego), w związku z:

1. przypadkowymi obrażeniami ciała, śmiertelnymi lub nie, lub stratą albo uszkodzeniem mienia spowodowanymi przez wypadek lotniczy mający miejsce w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia i wynikający z ryzyka objętego niniejszą umową ubezpieczenia; i/lub

2. przypadkowymi obrażeniami ciała, śmiertelnymi lub nie, lub stratą albo uszkodzeniem mienia spowodowanymi przez wypadek inny niż wypadek lotniczy, mający miejsce w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia i wynikający z ryzyka objętego niniejszą umową ubezpieczenia. W celu uniknięcia wątpliwości, wyłącznie w rozumieniu niniejszego punktu 2 i bez uszczerbku dla znaczenia słów w innym kontekście, „obrażenia ciała” oznaczają wyłącznie fizyczne obrażenia ciała i nie obejmują obrażeń psychicznych i psychologicznych, chyba że wynikają one bezpośrednio z obrażeń fizycznych, PRZY CZYM:

1. ochrona udzielona na podstawie niniejszej Klauzuli podlega wszystkim warunkom, ograniczeniom, gwarancjom, wyłączeniom i postanowieniom o unieważnieniu umowy ubezpieczenia (z wyjątkiem wyraźnych postanowień niniejszego dokumentu); żadne z postanowień niniejszej Klauzuli nie rozszerza ochrony poza zakres przewidziany w umowie ubezpieczenia;

2. żadne z postanowień niniejszej Klauzuli nie stanowi ochrony:

(a) wykraczającej poza zakres jakiegokolwiek przewidzianego ubezpieczenia podstawowego i/lub dotyczącej ryzyka innego niż lotnicze;

(b) w odniesieniu do uziemienia statku powietrznego;

(c) przed utratą możliwości korzystania z jakiegokolwiek mienia, o ile nie wynika ona z fizycznego uszkodzenia lub zniszczenia mienia w wypadku będącym podstawą roszczenia z umowy ubezpieczenia.

3. Ubezpieczony jest zobowiązany, w czasie trwania niniejszej umowy ubezpieczenia, do informowania Ubezpieczyciela na piśmie o wszelkich istotnych faktach związanych ze zgodnością działalności, sprzętu i produktów Ubezpieczonego z wymogami w zakresie rozpoznania daty.

Klauzula sankcji i embarga (AVN 111)

Niezależnie od jakichkolwiek postanowień w niniejszej umowie ubezpieczenia, zastosowanie mają poniższe punkty:

1. Jeśli na mocy jakiegokolwiek prawa, ustawy lub rozporządzenia, które ma zastosowanie do Ubezpieczyciela w momencie zawarcia niniejszej umowy ubezpieczenia lub wchodzących w życie w trakcie jej obowiązywania, zapewnianie ochrony Ubezpieczonemu jest lub może być niezgodne z prawem, z powodu naruszenia embarga lub sankcji, wówczas Ubezpieczyciel nie zapewnia ochrony i nie ponosi żadnej odpowiedzialności ani nie podejmie obrony Ubezpieczonego, ani nie dokona płatności kosztów takiej obrony, ani nie zapewni żadnej formy zabezpieczenia w imieniu Ubezpieczonego w zakresie, w jakim mogłoby to naruszać takie prawo, ustawę lub rozporządzenie.

2. W sytuacji, w której zapewnianie ochrony ubezpieczeniowej przez Ubezpieczyciela na mocy niniejszej umowy ubezpieczenia jest zgodne z prawem, ale płatność ważnego i należnego roszczenia może

naruszyć embargo lub sankcję, wówczas Ubezpieczyciel podejmie wszystkie rozsądne środki, aby uzyskać niezbędne upoważnienie do dokonania takiej płatności.

3. W przypadku gdy jakiegokolwiek prawo, ustawa lub rozporządzenie wejdą w życie podczas okresu obowiązywania umowy ubezpieczenia, co ograniczy zdolność Ubezpieczyciela do zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej tak jak wskazano w punkcie 1, wówczas zarówno Ubezpieczony, jak i Ubezpieczyciel, mają prawo wypowiedzieć swój udział w niniejszej umowie ubezpieczenia zgodnie z przepisami prawa, ustawami lub rozporządzeniami mającymi zastosowanie do tej umowy ubezpieczenia, pod warunkiem, że w odniesieniu do wypowiedzenia przez Ubezpieczyciela wypowiedzenie zostanie złożone na piśmie z zachowaniem co najmniej 30 dniowego okresu wypowiedzenia.

W przypadku wypowiedzenia przez strony, tj. Ubezpieczonego albo Ubezpieczyciela, Ubezpieczyciel zachowuje proporcjonalną część składki za okres, w którym umowa ubezpieczenia obowiązywała. Jednakże w przypadku gdy wysokość roszczeń powstałych do dnia zakończenia umowy ubezpieczenia przekracza zarobioną lub proporcjonalną składkę (odpowiednio) należną Ubezpieczycielowi, a także w braku bardziej szczegółowych postanowień w umowie ubezpieczenia odnoszących się do zwrotu składki, jakiegokolwiek zwrot składki będzie dokonywany za wzajemnym porozumieniem. Zawiadomienie o wypowiedzeniu przez Ubezpieczyciela jest ważne, nawet jeśli Ubezpieczyciel nie dokonuje zwrotu składki ani oferty jej zwrotu.

Klauzula zmiany danych (AVN124)

Niniejsza Polisa nie obejmuje żadnych strat, szkód, wydatków ani odpowiedzialności wynikającej ze „Zmiany danych”.

„Zmiana danych” oznacza każdy dostęp, niemożność dostępu, utratę, użytkowanie, uszkodzenie, zniekształcenie, zmianę lub ujawnienie Danych.

„Dane” oznaczają wszelkie informacje, teksty, liczby, głosy, obrazy lub wszelkie dane, oprogramowanie lub programy nadające się do odczytu maszynowego, w tym poufne, zastrzeżone lub osobiste informacje każdej osoby lub organizacji.

Wyłączenie to nie ma zastosowania do:

1. fizycznej utraty lub fizycznego uszkodzenia statku powietrznego lub części zamiennych i wyposażenia; i/lub
2. uszkodzenia ciała i/lub szkód majątkowych spowodowanych przez wypadek lotniczy; i/lub
3. uszkodzenia ciała i/lub szkody na dobrach materialnych, w tym wynikających z niej straty dotyczącej użytkowania tego mienia wynikającego z działalności lotniczej Ubezpieczonego, spowodowane w sposób inny niż w wyniku wypadku lotniczego.

w ramach ust. 3:

i. wyłącznie dla celów niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla znaczenia tych słów w jakimkolwiek innym kontekście pojęcie „uraz ciała” oznacza jedynie fizyczny uraz cielesny, śmiertelny lub inny i, o ile nie wynika on bezpośrednio z niego, nie obejmuje udręki psychicznej, strachu lub szoku; oraz

ii. Danych nie uważa się za własność materialną.

4. Następujące ubezpieczenia przewidziane w Polisie: brak (o ile poniżej nie określono inaczej). Żadne z postanowień niniejszej Polisy nie ma pierwszeństwa przed jakąkolwiek inną klauzulą wyłączającą dołączoną do niej lub stanowiącą jej część.

Klauzula wyłączająca choroby zakaźne LMA5396

1. Bez względu na jakiegokolwiek odmienne postanowienia niniejszej umowy ubezpieczenia, ta umowa ubezpieczenia nie obejmuje ochroną żadnej rzeczywistej lub domniemanej straty, odpowiedzialności, szkód, odszkodowań, urazów, chorób, śmierci, kosztów leczenia, kosztów obrony, kosztów, wydatków lub jakichkolwiek innych kwot, pośrednich lub bezpośrednich, bez względu na przyczynę, pochodzących od, spowodowanych przez, wynikających z, będących rezultatem lub mających jakikolwiek inny związek z chorobą zakaźną czy też obawą przed lub zagrożeniem (rzeczywistym lub domniemanym) chorobą zakaźną.

2. Dla celów niniejszego ubezpieczenia strata, odpowiedzialność, szkoda, odszkodowanie, uraz, choroba, śmierć, koszty leczenia, koszty obrony, koszty, wydatki lub jakiegokolwiek inne kwoty obejmują, lecz nie ograniczają się do kosztów oczyszczenia, detoksykacji i, usunięcia, monitorowania lub badania na obecność choroby zakaźnej.

3. Choroba zakaźna oznacza jakąkolwiek chorobę, która może być przeniesiona przez jakąkolwiek substancję lub czynnik z jednego organizmu na drugi, w sytuacji gdy:

3.1. substancja lub czynnik zawiera wirusy, bakterie, pasożyty lub inne organizmy lub ich odmiany, bez względu na to czy są żywe czy nie, oraz

3.2. metodą transmisji - bezpośrednią lub pośrednią - jest przenoszenie drogą powietrzną, poprzez płyny ustrojowe, z/na jakąkolwiek powierzchnię lub przedmiot, czy to w formie stałej, ciekłej czy gazowej oraz pomiędzy organizmami, oraz

3.3. choroba, substancja lub czynnik może spowodować lub grozić uszkodzeniem ciała, chorobą, bólem emocjonalnym, rozstrojem zdrowia, zaburzeniem dobrostanu lub szkodą w mieniu.

Wyłączenie związane z konfliktem w Ukrainie

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

1. żadnych strat, szkód, odpowiedzialności, kosztów lub wydatków spowodowanych przez lub wynikających z lub w związku z konfliktem Rosja-Ukraina i/lub jakimkolwiek rozszerzeniem takiego konfliktu,
2. jakiegokolwiek działalności oraz strat, szkód, odpowiedzialności, kosztów lub wydatków na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy oraz regionów Ukrainy: Krym, Donieck, Ługańsk,
3. podmiotów, osób i organizacji rosyjskich i/lub białoruskich lub objętych sankcjami.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zmianę na modyfikację pkt. 2.9 i dodanie do zakresu klauzul w treści jak wyżej.

Ubezpieczenie OC instruktorów lotnictwa

Pytanie 10

Wnosimy o dodanie poniższej klauzuli do katalogu klauzul obligatoryjnych

Klauzula sankcji

(Nazwa Ubezpieczyciela) nie będzie zobowiązana do zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej lub wypłaty jakichkolwiek środków lub udzielenia jakichkolwiek świadczeń w zakresie udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, jeżeli zapewnienie takiej ochrony, zapłata lub udzielenie świadczenia może narazić (Nazwa Ubezpieczyciela) na jakiegokolwiek kary, sankcje lub restrykcje związane z nieprzestrzeganiem sankcji handlowych, gospodarczych, ekonomicznych lub politycznych wprowadzonych na mocy rezolucji Narodów Zjednoczonych lub wynikających z norm prawnych i regulacji Rzeczypospolitej Polskiej, Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych Ameryki lub Wielkiej Brytanii bądź jakichkolwiek innych sankcji wynikających z obowiązującego prawa, a także w zakresie w jakim (Nazwa Ubezpieczyciela) zobowiązana jest do zastosowania wobec klienta, wypłacanych środków lub udzielanych świadczeń środków przewidzianych w wyżej wymienionych sankcjach.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na modyfikację pkt. 5 i dodanie do zakresu klauzuli w treści jak wyżej.

Pytanie 11

Załącznik nr 1_PANS_OPZ_2024

Prośba o zmianę:

Zakres terytorialny: Europa

na

Zakres terytorialny: Europa bez Rosji, Białorusi i Ukrainy

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na modyfikację Załącznika w powyższym zakresie.

Pytanie 12

Załącznik nr 1_PANS_OPZ_2024

III. Rodzaje ryzyk podlegających ubezpieczeniu, zakres ochrony ubezpieczeniowej podpunkt 2.9.d.

Prośba o wprowadzenie zapisu:

Braku uczestnictwa pilota w wypadkach lotniczych jako członek załogi w ostatnich 36 miesiącach.

Odpowiedź:

Zamawiający wyraża zgodę na modyfikację Załącznika w powyższym zakresie.

Pytanie 13

Ad. 3. Załącznik nr 1_PANS_OPZ_2024 o

III. Rodzaje ryzyk podlegających ubezpieczeniu, zakres ochrony ubezpieczeniowej podpunkt 2.6

Wskazano franszyzę dla części zamiennych. Jeśli miałyby być ochrona na części zamienne nie zabudowane na SP to prośba o wykaz tych części, gdzie i w jakich warunkach są przechowywane i łączną SU na te części. W innym przypadku prośba o wykreślenie.

Odpowiedź:

Zamawiający informuje, że ilość części zamiennych zależy od bieżącego zapotrzebowania i jest zmienna w czasie (w okresie ubezpieczenia), z tego względu Zamawiający nie udostępni wykazu takich części. Zamawiający informuje jednocześnie, że części zamienne, w których jest posiadaniu to standardowe części do statków powietrznych, wykorzystywane w zakresie działalności organizacji obsługowej. Maksymalna, przewidywana w okresie ubezpieczenia wartość części zamiennych wynosi 1.000.000 zł. Wszystkie części przechowywane są zgodnie z zaleceniami producentów oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami i wytycznymi (m.in.

https://www.ulc.gov.pl/download/ltt/dokumentacja/informacja_dotyczca_warunkw_magazynowania_towarw_lotniczych.pdf)